

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИЦИЈУ БЕЗБЕДНОСТИ И АДМИНИСТРАЦИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ И ОПШТИНСКИХ ВЛАСТИ

УРЕЂУЈЕ ОДБОР МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће и ванредних бројева. Претплата се шаље „Уредништву Полицијског Гласника“ или дотичним окружним и средским властима, или на пошти. Цена је листу: чиновницима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште, годишње 12, полугодишње 6 динара. Гостионичарима и механичарима годишње 16, полугодишње 8 динара. Жандармима годишње 8, полугодишње 5 динара, ну ови се по овој цени могу претплатити само преко својих командира полицијских односно пограничних одреда. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство: годишње 24, полугодишње 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукониси не враћају се.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I., благоволео је на предлог Министра унутрашњих дела поставити:

за лекара среза качерског, округа рудничког, Стојана И. Стаменковића, свршеног лекара Петроградске Медицинске Академије.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 30 јула 1904 год. у Београду.

ДУХОВНЕ ОСОВИНЕ ПРЕСТУПНИКА

(СВРШЕТАК)

Он показује врло јасно месне разлике. Веома често налазимо тетовирање код лађара, а не ретко и то са локалним разликама, код фабричних радника и војника. Какав вештак, који уме да урезује лепе слике, често има читаве батаљоне да тетовира. По томе тетовирање са психолошког гледишта нема вредности.

Може бити, да би садржина слика могла допустити, да се што год закључи о носиоцу. То је доиета тачно у колико се тиче стидних слика. Тетовирања генитивних органа, која указују на наопаке наклоности, а нарочито обичне фигуре не морају се слагати за расположењем носиоца. Али у Немачкој престаје сесуалног садржаја доста су ретке, и човек мора бити врло обазрив кад из њих извлачи закључак за „преступничко“ расположење носиоца.

Држим да су без икаквог значаја изреке, које често као да обухватају читаву једну трагедију. Тако је Лагасањ међу Француским преступницима нашао оваке девизе: *filis du malheur* (син несреће); *le passé me trompe* (прошло ме vara); *l'avenir m'épouvante* (будућност ме плаши); *le présent me tourmente* (садашњост ме мучи); али прву изреку казали су међу 700 њих само 8, а последњу 3. А и због честог понављања истих слика ја бих закључио, да је при самом избору слика више крив онај, који ради тетовирање него онај, који се тетовира. А и ово ми се чини да има високу психолошку вредност; бар се мени дешавало кад сам

управљао питања појединима, за што су ту и ту изреку узели као што су „учи трпети а да се не жалиш“ или „рођен за несрећу“ онај који тетовира обично је ту изреку препоручио као особито лепо.

Тако се веома смањује значај тетовирања као знака преступних наклоности. Али због практичног значаја не могу пропустити а да не поменем, да многи тетовирани добијају свој украс у тамницама, као што смо ја и многи други посматрачи могли утврдити.

Лоповски језик био је пре веома карактеристично обележје преступника. Као што сваки сталеж, сваки позив показује наклоност да употребљује извесне изразе са нарочитим споредним значењима, да кује одређене особите речи — потсећам на језик студената —, тако и преступништво. Али прошла су времена кад је имало вредности подробно студирати различите врсте лоповског језика. То је описао *Avé Lallemant* у свом делу „језик немачких лопова“; има и данас још много специфичких израза у круговима преступника; али изразе из туђих језика све више потискују немачки изрази са хумористичном бојом, нарочито код скитница. Али свакојако употреба лоповског језика не показује ништа више него то, да је онај, који говори тим језиком имао прилике да га научи! ја мислим да Елис има право кад каже; модерни преступник од заната избегава лоповски језик тако исто као што избегава и тетовирање.“

У целини узето психологија преступника не показује никакве нарочите црте, које би за њега биле карактеристичне, али се друго не може ни очекивати, пошто се је то питање до сад расправљало само у опште. А пре би се могао очекивати успех, кад би се извесне врсте преступа изучавале свака за себе. И, ако је и до сад било таквих покушаја, изгледа ми да плодови нису још тако зрели, да би наградили онога, који их је радио. Ја верујем тврдо да ће поједини специјалитети преступника, као на пример препредене варалице, сцикесе, по неки морални преступници, показати нарочите особине. Али не верујем да ће те особине икад допустити, да се суди о преступничким расположењима *без претходнога познавања прошлости.*

ФОТОГРАФИЈА У ПОЛИЦИЈСКОЈ СЛУЖБИ

а) Значај фотографије у форензном погледу.

Фотографија није ни вештина ни наука, јер оно што она у себи има вештачког или научног позајмила је од разних вештина, многих наука, али оно што је позајмила вратила је с обилатим зеленашким интересом. Дагас већ можемо рећи да нема ни једне вештине, ни једне науке, која се не служи фотографијом, која им је од драгоцене користи.

Сјајних услуга чини фотографија кривичном праву; ма да је ово тек од пре кратког времена почело да се њоме служи, ипак је њена примена данас већ тако многострука. У којим се и каквим све случајевима може применити фотографија, то је тешко побројати. Главна је да је њена примена у полицијској служби све чешћа и кориснија и да из дана у дан искрсавају случајеви, у којима је она жива потреба. Ко чита фотографске часописе и при том има непрекидно на уму: како би се могло ово или оно употребити за криминалистику, мора доћи до убеђења, да ћемо за кратко време моћи поставити можда сасвим нова начела, бар за извесна питања. Овде нам у прилог долази још и та околност што међу правницима има знатан број фотографа аматера, који знају, шта можемо потребовати и употребити у служби кривичног права, тако да се није бојати, да би се могло десити да се не користимо драгоценим проналасцима и искуствима. Наравно да би се у том погледу морало радити систематски и прибирати бар све што је употребљиво. Да би добили преглед о томе какве нам све услуге чини фотографија морали бисмо поставити два питања: шта може фотографија још данас да учини за нас криминалисте? и: у којим случајевима је можемо још и даље примењивати?

У погледу прве тачке било би потребно, да правник и фотограф аматер или сваки, који у опште зна шта може да уради фотографија, увек има на уму, да ли се фотографија може применити у практичном случају, на коме он ради. Односно друге тачке ваљало би опет да сваки себи постави питање, како би се фотографија мо-

рала развијати да реши ову или ону тешкоћу. Ова пак искуства и питања морала би се прибрати па онда подврћи оцени.

Уземо ли најпре у обзир личност фотографа, који може да помаже истражнику, моћи ћемо ту да учинимо поделу, бар теоријски. Има доста случајева, у којима је потребно да се уопште нешто фотографисе. О доброј или рђавој изради ту се не води рачуна. Шта више врло велике грешке у фотографији могу се поправити с неколико напомена у протоколу. Такви снимци били би: какво згариште, положај неког убијеног, ситуација при каквој железничкој несрећи, рушевини, експлозији и т. д. Не чини ли фотографија прави утисак, у протоколу ће се назначити: „Растојање између зграде А и зграде Б не изгледа на око велико, као што изгледа на слици; оно износи према наведеној мери само двоструку ширину куће А; или: „Положај леша није био тако стрм као што то на фотографији изгледа, ледина, на којој је леш лежао, пела се на неких дванаест степени“.

Такве снимке код којих су потребни само преглед стања ствари, каква споредност, целокупни утисак или поједини детаљи, може израдити сваки ко год уопште фотографисе, дакле не само од заната фотограф, кога би најмили за тај посао, већ и сваки фотограф аматер. Али како је негодно и уопште немогуће имати увек при руци фотографа од заната, добро би било да се већи број истражника реши, да постану фотографи аматери. Тада би у многобројним судским случајевима било могуће да се добију фотографски снимци, који целу ситуацију разбистравају и посао олакшавају. У том погледу ради на пр. већ од толико година чувени немачки судски хемичар Паул Језерих. У својим предавањима указује он непрестано какву вредност имају фотографски снимци у форензном погледу, пошто је фотографска слика потпуно објективна и пошто се даље њоме могу утврдити и моменти, који могу доцније бити важни, али за које у време извиђања није још нико мислио. Због те околности саветује се с правом, да се узме више снимака с разних страна, пошто се често за време извиђања није могло рећи која је страна била важнија и меродавнија.

Одиста већ су многи истражници увидели важност фотографских снимака, тако да данас уз прилике о извиђању добијамо приложене фотографске слике, које је снимко истражник као фотограф аматер. Мора се признати да је врло знатна поузданост и олакшица рада, постигнута таквим снимцима. До душе држава не може захтевати, да сваки истражник купи фотографски апарат и оно што иде уза њ, да он набави све потребне хемикалије и да врши све трудне послове репродуковања, копирања, испирања и т. д.; али с временом увидеће се важност фотографије у судској области, те ће јој држава изаћи у сусрет и морати набавити фотографски апарат не само за сваки суд, већ и за сваку већу жандармеријску станицу. Тада ће се извесно наћи свуда који истражник жандарм, који ће научити да рукује апаратом и примиће се да производи потребне снимке. Кад се такви апарати купе у ве-

ликом броју, добиће се јевтино, а постигнута корист богато ће надокнадити трошкове.

Сасвим су друкчији случајеви, у којима ће да ступи у рад научно образован фотограф, или боље речено човек од науке, но случајеви, у којима снимке израђује истражник или фотограф, кога је он позвао. То су они случајеви, који су фотографији извојевали онај важни положај, који она заузима у судској служби. Готово сваки дан показује нам нове стране њене важности и кроз кратко време једва да ћемо моћи појмити како смо некад могли радити, а да сваки час не позивамо у помоћ научног фотографа. Ја мислим да чак није могуће преценити велики значај фотографије, који ће она за коју годину постићи. Али ћемо избегавати сувише смеле наде, јер оне могу обманути. Тако су пре неког времена листови донели питање: „Може ли се мисао пренети на фотографску плочу?“ На то питање покушао је да одговори један напис Инглеса Рупера у једном америкаском фотографском листу. Његови су огледи одиста значајни. Пошто је он један минут непрестано гледао у једну марку притврђену на једној црној карти, соба је помрачена и једна осетљива фотографска плоча метнута је на оно место, на коме су се налазиле марке. Пошто је Рупер двадесет минута гледао у ту плочу, на њој су нађене две јасне слике марака. Њих је репродуковао фотограф аматер.“ Али да ли су то биле марке о којима се мислило?

Где ће се повући граница између рада обичног и научног фотографа не може се рећи. То зависи с једне стране од ствари, с друге од фотографа. Исти случај може испасти тако просто, да би за рад био довољан сваки фотограф, и бити тако тежак, да и човек од науке мора прибрати сву своју снагу. Исто тако зависи у појединим случајевима од спреме онога који фотографисе, да ли ће се смети упустити у ствар или не; један истражник, који н. пр. има потребног знања у цртању, у физици и т. д. смеће да предузме нешто што не сме додирнути други, коме недостају та знања. Овде ћемо навести за пример неколико случајева, кад се фотографија може позвати у помоћ, али се нећемо упуштати у оцену разлике између рада обичног и научног фотографа. Та се разлика да опазити у појединим случајевима.

б) Поједини случајеви употребе фотографије,

Није тако лако исцрпно побројати све случајеве, у којима се фотографија употребљава, јер се исти морају с великим трудом прибрати, а кад би прибали све, који су до данас познати, списак већ сушташњег дана не би био потпун. Као што смо напред нагласили навести ћемо само неколико случајева за пример, не би ли тако подстакли истражнике, да истражују нове случајеве, у којима фотографија има за њих вредности. Уопште би се могло рећи, да њу ваља применити увек онда кад је потребно да се створи апсолутно објективан доказни материјал, који се може ревидирати и који остаје увек (као што вели др. Језерих); Плоча која је осетљива за

светлост и то је ново сочиво за испитивача“ (професор Х. Ф. Фогел), те тако се може рећи, да фотографију ваља применити и онде, где човек мисли, да фотографски апарат види више но око, и онде, где исти до душе види само оно исто што и наше око, али га задржи и за доцније време. Фотографија је слика у огледалу која постаје. Већ само то упоређење доказује нам, да фотографам, ма колико то чудно звонило, чак и онда више показује но око, и ако не показује ништа друго до ли оно што око може видети. Кад сликар, нарочито портретиста, ради неко време, он метне слику пред огледало и посматра је неко време у огледалу. Тада више пута паће крупних грешака, које на самој слици није могао запазити. То долази отуда што ми код свега онога, што смо дуго гледали, или чак што смо од почетка у постанку посматрали, заузимамо само оно гледиште, с кога се случајно грешка, ако је има, не може видети; гледамо ли пак у огледалу, све нам је пред очима изврнуто, дакле све посматрамо с другог гледишта те тако видимо нешто што раније нисмо виђали. Код фотографије је та иста ствар. Гледали смо неки предмет брижљиво и тачно, мерили смо га и разматрали са свију страна, али нисмо опазили ништа шта би пало у очи с тога што смо се навикли гледати у ствар. Фотографишемо ли ствар, довољна је нова боја, нова величина, нова појава, па да се добије ново гледиште и доста пута види нешто ново што се раније није могло открити.

Тиме је већ назначен читав низ случајева, у којима нам фотографија може користити, рећемо кад није јасан неки предмет, његови односи, ситуација и т. д., н. пр. кад се тиче неке несреће, за коју се држи да је потекла кажњивом кривицом, а за коју се не може објаснити како се догодила; фотографија места, где се несрећа збила, моћи ће можда одмах а можда и доцније дати неко објашњење. Она ће бити потребна и онда кад је непознат ток рада приликом каквог лоповског обијања; даље кад пада у очи положај убијенога, кад би се из тог положаја могли изводити закључци а мало се има материјала за тако што; даље код облика рана, код написа, код паљевина и т. д. — Сваком истражнику познато је оно осећање што одједном искрене: „Из ове ситуације морао бих ја нешто докучити, кад бих само нашао праву полазну тачку, право гледиште“. Та осећања ваља увек сматрати као подстрек за фотографовање. Фотографија даје друго гледиште, други поглед а више пута и тражено објашњење. Не уме ли се пак наћи у ствари истражник, који је стање ствари сам видео, можда ће је решити неко други, коме се доцније фотографија може показати. Нема ли фотографије, нико више не може добити појам о ситуацији те ни објаснити је.

Други један читав низ разлога за фотографовање појављује се и онде, где истражник има задатак, да неки предмет, неку ситуацију тако види и опише, да и они, који се буду доцније том ствари бавили, добију што тачнију представу о њој. Теоријски узето, ваљало би да судија, државни тужилац, стручњак, бранилац, виде

не што је иследник видео, али пошто то доста пута није могућно, онда то мора надокнадити иследников опис. Није ваљда ни потребно да доказујемо колико је јаснији, убедљивији и објективнији тај опис, кад су му приложене фотографије. Дакле фотографовање се у овим случајевима: Место, на коме је неко убиство извршено, на коме је била каква туча, на коме је подметнуто неко дете, коме је ко сломио ногу или руку; за тим згаришта, ситуацију при каквој знатнијој железничкој несрећи, експлозију казана, срушен мост, куће и друге предмете.

Као значајан пример за то, да фотографија може и случајно бити у помоћи, навешћемо ово: Приликом демонстрација, које су биле поводом венчања принца Крон у Брислу, ухваћено је више дечака, који су тврдили, да нису чак ни учествовали; они су, рекоше, сасвим случајно и против своје воље ту дошли и увучени од светине. Али један полицајац беше сасвим случајно опазио, да је један фотограф аматер снимео с прозора једну моментну слику те демонстрације. Тај ревносни фотограф изнађен је, од њега је добијен један примерак фотографије и овај знатно увећан. И одиста на слици је било неколико ухапшених „мирних посматрача“. Распознавали су се врло јасно, и како су, на несрећу, били насликани јако разлапљених уста (дакле дерали су се) и са замахнутим штаповима у руци, то су одмах одустали од тврђења, да су били случајно увучени од светине.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ГРАЂАНСКИ - СУДСКИ ПОСТУПАК протумачен начелним одлукама, одлукама опште седнице Касац. Суда и одељења и одлукама управних власти

ПРИКУПИО И УРЕДИО Свет. Јањић

Глава осамнајеста О извршењу пресуде

§ 471.

(НАСТАВАК) 10

„По * 471 грађ. пост. земљоделец не може отуђити пет ланаца земље поред куће са окућницом, па како тужилац није у времену задужења и стављања интабулације имао довољно земље, то и стављена интабулација на имање таквог земљоделца има се узети, као да је стављана на туђе имање, јер се ценом истога не може намирити — § 471 грађ. судског пост. и тач. 12 правила с погледом и на § 314. грађ. законика. — Но по жалби оба парничара, Касациони суд 28. фебруара 1895 год. № 279 поништио је и ову пресуду из ових разлога:

„Погрешно је Апелац. Суд у поменутој пресуди својој № 2816 изрекао, да се са имања Стевана С. има да скида интабулација стављена 4. децембра 1891 ИБр. 872. кад се из саме пресуде види, да су тужиоци Андреја и умешачи тражили, да се интабулација Стеванова која је под ИМ 842 стављена на имање пок. Станка П., скине за то, што је пок. Станко њихов поочим

и задругар у ономе времену имао земље само онолико, колико му законодавац § 471 гр. пост. штити, да се не може ни отуђити ни отеретити. Па једно за то, а друго и што Апелац. Суд и иначе у поменутој пресуди својој није ништа изрекао односно положене таксе од стране тужиоца Андреје по овоме спору, те тиме суд није према § 304 гр. пост. судио о свему што се тражи, нити је опет по смислу истог § 305 у пресуди изложио посебице колико се досуђује парничног трошка тужитељу Андреји а колико опет умешачима, Савети и Милици. те да се знаде на чисто сваочије право“.

У тач. 6-тој § 471 вели се „официру . . . научне књиге или инструментима, и у опште оне ствари, које су овоме за вршење дужности потребне“. Које су то ствари потребне за вршење дужности код официра казано је у „војном службеном листу“ за 1888 год. стр. 617 под „Сирема официра и војника свију позива“.

Видети још „Уредбу о фуражи од 10. априла 1904 год. ФВМ 3259“ сл. в. лист стр. 46/94 даље,

„Пропис о одељу целокуане војске српске“ вој. сл. лист стр. 399/01 и

„Уредбу о наоружању и сирема са муницијом целокуане војске“ од 25. новембра 1894 (засебно печатана).

У трећем одељку ове тачке помиње се „уредба“ од 24. феб. 61; међу тим то није уредба, већ је закон о женидби официра од 24. фебруара 1861 год. КВМ 430 и Сав. № 317 (збор. XIV стр. 15) и § 9 овог закона гласи: „Имање, у брачни уговор узето, не може се доцније никим узаптити и отуђити, докле год по овом закону служи за лакше живљење супружника. Ако онај, који се жели ожени, покаже својој првостепеној власти суму од 500 дук. пес., то ова сума долази административним путем у касу фонда удовичког, и он ужива интерес од те суме“.

Овај закон укинут је законом о женидби официра и војника од 20. октобра 1872 год. (Збор. XXV стр. 75).

Законом пак о женидби официра, подофицира и редова од 3. Августа 1898 (Збор. 53 стр. 370) укинут је онај од 20. октобра 1872.

Па и овај је закон укинут законом о женидби официра, каплара и редова од 24. децембра 1901.* (Сб. 56 стр. 800) који сада важи и према томе трећи одељак тач. 6 има овако да значи: „Шта се још официру узаптити не може изложено је у закону о женидби официра, подофицира, каплара и редова (Сб. 56 стр. 800) (чл. 13“.

*) Важи од истог дана.

Овај чл. 13. гласи:

„Полица се не може задужити, другоме уступити, ни исплатити, без одобрења војног министра.“
Налазим да неће бити на одмет ако овде испишем још и наређења чл. 14 и 15 овог закона они гласе.

Чл. 14.

„Официр који се жени не сме имати дугова на плати, нити сме и после женидбе плату дуговима отеретити. Терети на непокретном имању не узимају се у рачун.“

Чл. 15 гласи:

„Официр који поступи противно одредбама овога закона, или се извршином пресудом, решењем или

Код ове тачке 6-те. има ова одлука по којој се не може да забрани канцелариски прибор ни општински прирез по буџету.

*

„Као што се не могу забранити оне ствари, о којима говори тач. 6 § 471 грађ. суд. пост., тако се исто с погледом на § 2 истог пост. не могу узабранити ни оне ствари, које служе општини за вршење послова, који су јој одређене законом а још мање прирез по буџету, без кога она не би могла да врши своју функцију; те с тога је суд погрешно, што је одобрио забрану на канцелариски прибор и прирез“.

Примедбе Касац. суда 23. јан. 03 год. № 620 по забрани Настаса С. на имаовину општине Г.

Позоришни намештај и приход да ли могу бити предмет забране, казаће нам ова одлука.

„Погрешан је разлог првост. суда, да забрани нема места на тражену четвртину прихода позоришта, што приход позоришта није тачно одређен, већ се исти мења, те кад би се забрана одобрила на четвртину изнету по предрачуно, који је показан у тужби о забрани у суми 1960 дин., — настао би случај, да се забрана одобрава и на више, но што позориште по некад има прихода са својих представа.

„Такво наређење суда противи се појму § 378 гр. суд. пост. по коме поверилац, тражећи, обезбеђење, дужан је да означи поименце имање или право којим хоће да се обезбеди.“

Према овоме, кад се из тужбе о забрани под № 32598 види, да поверилац тражи забрану на $\frac{1}{4}$ прихода позоришног, дакле, означио право, којим хоће да се обезбеди, то је суд имао да забрану уважи на четвртину прихода без обзира на величину суме прихода, пошто се забрана и не тражи на поједине суме већ на четвртину прихода, колико овај фактички буде изнео, те је и дужност управе позоришта да покаже, — колико је позориште имало прихода од сваке представе“.

„На послетку, не стоји ни онај разлог суда, да забрани тог прихода нема места према тач. 6. § 471 гр. суд. пост. У овом законском пропису изрично је предвиђено, шта се појединим лицима као официру и сваком чиновнику не може забранити, не говорећи ништа и о позоришту, већ је суд при доношењу своје одлуке требао да има на уму тач. 8. § 471 гр. суд. пост., без обзира на тач. 6. пом. закона.“

Овакве је примедбе дао Касациони суд 28. јан. 03 године под № 788 по тражењу М. Вертхајлера из Беча, да суд одобри забрану на четвртину позоришног дневног примања које по прорачуну износи 1960 динара од представе и на сав намештај декорације столове и др. а за обезбеду 2400 дин. са интересом.

Ево разлога првостепеног решења:

поравнањем наплата каквог дуга од плати његово тражи, ако у тај дуг није унао каквим несретним случајем, да се казни губитком чина.

За извршење ове казне надлежан је Војни Суд за официре.

Предмет права појединаца не могу служити опште народна добра, те према томе позоришни намештај и остале ствари у позоришту не могу се узабранити нити бити предметом забране.

Ове ствари не могу бити узабрањене, и тражење забране на ове ствари неумесно је с обзиром тач. 6. § 471 гр. пост. јер је потребно за отиравање дужности у позоришту.

Тражењу пак забране на дневни приход од позоришних представа нема места с обзиром на § 378 гр. суд. пост. што тај приход није одређен, но је само изнет по прерачуноу, па се на четвртину неодређено и не може одобрити, пошто четвртина изнете суме износи у 490 динара а нема никаквих доказа ни јемства да је редовно $\frac{1}{4}$ толика, те би у противном ако би приход био мањи била забрана одобрена и на више, но што је четвртина.

Забрана се не може одобрити ни с' погледом и на то што је тај приход зато намењен раду одржавања позоришта и његова рада — т. 6. § 471 гр. пост. а.

Ни канцеларски намештај општинске суднице не може да буде предмет забране, према овој одлуци Касационог суда.

Из акта забране види се, да потражилац хоће да се обезбеди општинском касом, столovima, орманима и осталим, што је самом општинском суду потребно за извршење његове дужности а суд је својим горњим решењем одобрио забрану и на ту покретност што је противно смислу тач. 6. § 471 грађ. суд. пост., јер те ствари по овом законском пропису не могу бити предмет забране.

Овакве је примедбе дао Касациони суд (III одељење) 15. IV. 03 г. под № 3569 по тражењу забране Стевана Т. на покретност паланачке општине.

Из тач. 7. доносимо Височајше решење од 15. октобра 1856 ВМ 1580 (Зборник IX стр. 81) о сили решења административних власти према судским пресудама, о наплаћавању дугова правителствених чиновника, и о распрострањењу истог и на практиканте и служитеље правителствене.

Свима попечителствима.

Попечителство Правосудија под 4. авг. т. г. АМ 1857 доставило је Совјету, како се неспоразумење породило између начелничества и Суда окружија подринског у питању, еда ли решење административне власти за наплату каквог стрдателног дуга од плате чиновника или служитеља правителствених, кад ови сирјеч дуг признају, ону исту силу има, коју би и наредба суда за обустављање извјесне части од плате такви лица ради наплате њиховог дуга издана, имала? и како је у томе питању попечит. внутр. дјела мјенија, да у призрењу плате чиновника једнаку силу како решење административне власти, тако и решеније судијско има, будући, да и административна власт може по уредби од 17. марта 1842 год. МВ 374 и МС 264 решење за обустављање плате издати, на коју се уредбу и поступак судијски позива, а у призрењу плате служитеља и Указом не-

постављени лица, да се одбитак плате за њихове дугове само путем суда тражити и добити може.

Попеч. правосудија, да би могло на питање суда реченог нужно упуство дати, а притом да би се и осталим судовима једнообразни правац поступања у овом предмету дао, такви је на решење Совјету представило, са следећим својим мњењем:

1. Што се тиче у опште наплате дугова од плате чиновника, у строгом смислу по уредби о томе постојећој, власт она, код које чиновник служи, путем административним само решење за наплату издавати има, и то или на основу признања дуга, или на основу захтева судског на конач извршења пресуде. По чему дакле и ако би суд за извршење какве пресуде обратио се административној власти ради обустављања плате кога званичника, да би ипак власт административна по том захтеву суда решење своје издати имала: и кад ће се моћи за рачун таквога и по колико обустављати? имајући у виду пре тога пријављење дугова, ако би каквих било; при чему Попечителство за сходно држи, да се такође ради предупређења могућих злоупотреба нареди, да сви они дугови, који би се у један дан, било на основу признања дужниковог пред административном власти, или на основу захтева судског као пријављени показали, једнако првенство међу собом у наплати имају (на подобие определења за интабуланте, који се у један дан пријаве, постојећег) долазећи наравно после оних, раније већ пријављених.

2. Да се овај исти поступак усвоји и за практиканте и за све служитеље правителствене, поглавито зато, што су они стања сиромашног и слабог тако, да баш као такви највише дуга неплаћеног имају, па кад такав и сами признају и платити желе осим суда, да се оно благодејање Уредбе о задуженим чиновницима и на њих распростра, те да се наплата та и путем административним пуноснажно наредити може, да не морају гоњени бити од кредитора на суд и тамо се сујетно трошковима излагати, а и судовима, које би непремјено и са уштрбом званичних дела било, сујетно досаду чинити; а по ред тога, што су многе власти то и до сад према практикантима и служитељима својим упражњавале, па онолики део и од њихове плате обустављале, колику уредба о задуженим чиновницима за обустављање прописује, и толико више, што се и само законодавство, премда дотичну уредбу о чиновницима изреком и по целом пространству и на служитеље построило није, опет зато при обустављању плате служитељске за дугове при извршењу пресуде мерилом не другим, но управ оним и за чиновнике прописаним по гласу § 649. под е., поступка судског послужило.

Овај § 649. а., и е., гласи:

За извршење пресуде немогу се узети: а., ни једна четвртина плате чиновника, ако он има других добара, из којих би се поверитељ намирити могао: а ако никаквих добара чиновник нема, онда му се од плате и додатка к' овој, као и од пензије, по пропису Уредбе од 17. Марта 1842 гоу. ВБр. 374 и СБр. 267 за исплату дуга одбија једна четвртина; а онима, који лакоумно у раскоштву, и неприликом, дуга начинили, половина;

Предложење ово и мјеније попечителства правосудија ја сам сагласно са закључком Савета од 4. тек. м. № 1246 у свему одобрио.

О чему настојећим и попечителство Н ради његовог нужног управљања извештавам.

* * *

Како са овим решењем стоји у вези и Височајша уредба од 17. марта 1842 год. ВМ 374 СавМ 264 и толковања од 29. јануара 1849 КВМ 118 СМ 779 то доносимо и ове потпуности ради, јер како решење, тако и уредба и толковање имају и данас силу и важност.

УРЕДБА

о
задржавању плате задужених чиновника
и званичника.

ВМ 374

СМ 264

17. марта 1842 год.

Чл. 1.

Задуженим чиновницима свакога реда задржаваће се једна част од њине плате на ползу њихни зајмодаваца.

Чл. 2.

Ако задужени чиновник свога зајмодаваца на уговорено време не намири, зајмодавац ће се код надлежне власти, под којом његов дужник стоји, и код које и своју плату прима, показати, како му је и зашто исти дужан, и потражиће, да се код ње од дужникове плате намири.

Чл. 3.

На потраживање сваког дуга, који се не може јасно показати, или који се непризнаје, мора се најпре код суда расправити.

Чл. 4.

Ни једном правителственом званичнику, који се у потреби или у нужди задужио, неће се више од једне четвртине његове плате задржавати и његовим зајмодавцима издавати.

Оним пак званичницима, који су лакоумно у раскоштву и неприликом, дуга начинили, одбијаће се половина од њине плате на ползу њини зајмодаваца, а осим тога и они ће се, ако им се тако дуг за две године дана не узможе исплатити, и из службе одпустити.

По чему ће надлежне власти сваки пут дужне бити, о начину, на који се, и о поводу, из ког се чиновник или званичник задужио, тачан испит чинити.

ТОЛКОВАЊЕ УРЕДБЕ

о
задржавању плате задужених чиновника.

КВМ 118

СМ 779

29. јануара 1849. г.

Београд.

По дознању, догађало се кад што, да су судови и полицајне власти мислиле, да

е., исто толико од плате служитеља при каквом надлежатељству, као што су, кварталници, пандури и тако даље.

им правило Уредбе о задржавању плате задуженим званичницима од 17. марта 1842 год. ВМ 374 и СМ 264 тако треба разумети, да се поверитељи правителствених званичника и чиновника од ових за дуг само од њихне плате намиривати могу, а не и од добара, која имају, и да су дакле по томе исте Власти пресуде о наплати дугова од званичника изрицале и извршивале.

Да се таква неправичност неби више догађала, за добро смо нашли, вишепомућу Уредбу, правца ради за судове и извршителне власти, овим изтолковати и допунити.

I. Како су сви житељи овога књажества, по нашем земаљском Уставу, пред Судом и законом једнаки, тако се мора и свима правителственим званичницима и по предмету дуга тако исто, као и осталом народу, судити, и пресуда, о том изречена, извршивати.

II. Ако се дакле има какав дуг од задуженог правителственог чиновника или званичника за његовог поверитеља, у сљестичу судјеске пресуде, наплатити, то треба такви, ако се овај, поверитељ, на ино неби склонио, од његових добара, која има продајом наплатити, па тек у случају, ако што отуда неби дотекло, да се сав дуг подмири, онда нека се прописано по Уредби за то и од његове плате одбија.

III. Наведеном Уредбом само се прописало, како ће се и колико од плате задужених чиновника обустављати, за случај: а) ако се поверитељ са својим дужником због наплате дуга неби на суду терао, него би се тим задовољио, да се без тербе и само од његове плате мало по мало наплаћује; б) ако би поверитељ и судјеску пресуду о наплати дуга од његовог дужника издејствовали, али овај неби никаквих, ни покретних, ни непокретних добара имао, која би се продати могла, него само једну правителствену плату и в) ако би дужник овакових добара имао, али се његов поверитељ од њих, кад се у сљестичу пресуде продаду, неби могао са свим намирити, и тако ако би још што од дуга заостало, те би се то од плате дужникове морало намирити. (наставити се)

НЕОЧЕКИВАНИ СУСРЕТ

УСПОМЕНА ЈЕДНОГА ДЕТЕКТИВА

од

Ј. Касирера.

I

Хоћете, дакле, да знате, драга ми господо, зашто сам изашао из службе криминалне полиције. Доиста је то жалосна историја; причаћу вам је сада и ако пре годину дана ни за шта на свету нисам то могао.

Добро вам је познато, драги моји пријатељи, да сам некада имао једну кћер. Девојка је била то тако лепа, да тешко да је било још једне равне њој. О како сам волео то дете! Без матере је остала, па ми је у толико била милија и драгоценија. Још је и сада видим пред собом, како јој се осмејак прелива по дивном

лицу, и како јој ђаволасто сева поглед из чаробних, плавих очију. Када је одрасла, сви су се момци из суседства заљубљивали у њу. То јој заврти мозак и она се заљуби у једнога ленчугу и беспосличара. Када сам јој то пребао, она се узбудила и променула.

Једнога дана оде она из родитељске куће, да се више у њу никада и не врати. Одвојила се од мене, оца њенога, који је толико волео, а ни једном речи није рекла куда је отишла.

Можете ли веровати, драга господо, колико је био велики бол и чемер мој; мислио сам да ће ми срце препући у грудма. Нисам више могао седети осамљен у стану и месту дотадањем, отишао сам одатле и са двоструком жудњом предао се сав детективској служби, те сам разноликим авантурама у служби гањао своје црне мисли, које су ме много мориле.

Држава ме је слала у разна места, где сам показивао своју подобност да похватим конце у најзагонетнијим кривичним догађајима и да предам зликовце правди законској; те сам тако и стекао врло угледно име у друштву полицијских власти. Тако је то ишло годинама, док се једнога лепога дана не деси и вама познати случај „Лангтон“, који је раздражио цео свет. То су биле огромне крађе, вршене све на железничким возовима, приликом путовања; на најрафиниранији начин покрадани су путницима џепови, сатови, кесе и друге ствари.

По свима железничким пругама растурили су детективи, радили су неуморно, али у пркос свему томе није се могло ући у траг злочинцу; шта више, није се могло одредити, да ли је ту било више лопова, један мушки или женски лопов. У нас се већ почела јављати сумња, да ћемо икада похватати лопове, но ипак нам се није умањила пожуа да дођемо што пре до успеха.

Једно смо свега знали — а то је, да су крађе вршене готово без изузетка у вагонима прве класе ноћних возова и да су покрадена лица била обично старији људи. То је у неколико учинило могућној истрагу, бар у изгледу. Добивали смо описе тога дрскога лопова, али се никада нису слагали, јер је то био час човек, час нека жена.

Четрнаест дана нисам се скидао са возова; био сам час тамо, час амо. Увек сам био будна погледа; никад ми није измакла из ока ни једна подозрива особа, ни један сумњив случај. Ну ипак ништа не открисмо. Тада сам доживео једну авантуру, коју ћу вам сада испричати.

II.

Када сам се једнога дана шетао по Паддингтонској станици у Лондону, паде ми у очи једна висока, елегантно обучена дама, која је, изгледаше, хтела да путује истим возом којим и ја. Имала је преко лица густ вео, тако да јој нисам могао познати лице, па ипак сам приметно, да је црномањаста и да има црну косу.

Ход ми се њен учини познат, ну ма да сам се удео да се сетим где сам је

видео, нисам могао успети. Изгледала је још млада, — по моме рачуну највише двадесет и седам и осам година. Обучена је била у дубоку црнину. Док сам је још посматрао дошао је воз и тада поче већ обична грабеж за места.

Ја ућох у један вагон прве класе, и морам признати да сам се изненадио, кад сам видео да је преко пута мене у купеу заузела место моја пријатељица са перона. Сем нас двога у купеу је била још једна стара дама, опкољена небројеним кутијама, коферима, кесама и другим путничким стварима. Седох у своје ћоше и узех новине. Некакав интересан чланак, у који сам се задубио, учини, те заборавих на све око себе.

За мало по том прекиде ту тишину један умилан глас.

„Можете ли ми, можда, рећи, колико ћемо се задржавати на идућој станици?“

Ја се пренух. Тај умилни, слатки глас дарну ме необично. Одмах сам морао помислити на своју давно изгубљену кћер. Каква сличност у томе, а колико тек мање с друге стране. Глас су и стас били једнаки, али та црномањаста лепота са црном косом не слагаше се са мојом плавојком, белом као љибап.

„Највише три минута“, милостива госпођо“, одговорим ја. „Мала је станица, те мало и саобраћаја има“.

На најљубазнији начин заблагодари ми она и за тим измену смо неколико фраза о времену и другим темама од општег интереса.

За све то време није скидала вео, али ми је пало у очи, да ме је посматрала с необичним интересовањем. Где ли смо се то могли видети до сада? Када смо већ мало по више разговарали, усудих се да јој поставим и то питање, на које она одговори, да се нисмо до тада још никада видели.

Стара је дама међу тим већ била заспала у своје куту. Још од почетка пута ни мало се није интересовала она за нас и одмах по уласку у кола припремила се да легне и спава. Напољу је било топло и оморине, а у вагону тежак задах.

Молио сам за допуштење да отворим један прозор, али по жељи даме, која је патила од невралгије, одустао сам од тога. Противу тога се није имало шта рећи, а у себи сам се љутио због њене болести.

Опет сам морао почети зевати иза својих новина. Силом сам хтео да савладам суморност и сањивост, која је овлађивала мноме. Кад бих био и у ма каквој другој служби, а не у оној у којој сам био, свим бих се силама борио противу тога да не засним у колима железничким прве класе, а на то су ме научили случајеви који су се дешавали у последње време.

Погледам у свој сат. Тек кроз пола сата била нам је прва станица пред нама. Висока дама у црнини вадила је често из свога џепа некакву флашицу са неким необично јаким задахом. Изгледала је да осећа веома јаке болове, те је тога ради врло често прибегавала томе средству. Због тога јакога мириса постаде ваздух у колима још тежи; са свим необичан задах овлада у купеу. Ништа није помогло,

морадох отворити прозор, — и сам сам осећао скоро несвест. — морам се пожурити, ако нећу — зацрни ми се пред очима и изгубих свест.

III.

Када ми се повратила свест био сам још у возу. Стара је дама још спавала, а оне даме у црнини више није било.

Прозор је стајао отворен, а температура је у колима прилично пала; свеж ме је ветрић повратио из заноса. Кад сам погледао кроз прозор, приметио сам да је станица већ била за нама. Нисам, дакле, ни приметио, да су врата од мога купеа отворана, па ни лупу на станици нисам ни мало чуо.

Хтедох погледати у сат, али сата не беше у цепу, а ни новчаника. Нисам се довољно могао наједити са своје нечувене глупости. У ствари сам рукама могао ухватити тога толико траженога злочинца, а ја га пустих да измакне.

Још се једном присетих свих момената из прошлих пола сата, — сетих се онога тешкога задаха, који је давала од себе она вајна медицина. То ме опамети и знао сам шта је. С тешком муком пошло ми је за руком да пробудим ону стару даму. И она је изгледала да се налази у некој наркози, а како је била слаба и стара, то се није могла лако повратити. Испричам јој брзо шта се десило и рекох јој да одмах види шта је са њеним стварима, да и њој није извршена покрађа.

Стара, добра душа ужасно се преплаши. Погледа у своје путничке ствари и виде да јој нема повише пртљага. Чим смо стигли на прву станицу, ја одмах телеграфујем опис оне црне даме и првим идућим возом вратим се на станицу коју сам преспавао. Свакако је било могуће, да се она већ кренула куда на другу страну, пошто је знала да ће се дићи велика ларма за њом, када се чује за огромну крађу.

Било је већ четири сата, када сам дошао на дотичну станицу. Та је црна дама приспела тамо пре два сата. Станица је припадала једној малој вароши и то мало путника што је изашло из воза предало је своје карте. Кондуктери који су пређе обилазили воз могли су видети и у купеу две особе, како су свака у своме куту спавале. Под тим околностима и извршена је похара.

Било ми је да се убијем, када сам представио себи да је она црна дама преварила мене, који сам уобразио себи да сам изврстан детектив. И зарекох се да ћу је наћи и предати законској правди, па ма ме не било више. (Свршите се)

САХАДИН

од В. М. Дорошевича
Преводи Љ. В. свршени правник

18

Полуљахов

Од дванаесте године почели су га они водити са собом, по проститутским радњама. Полуљахов је био леп дечко, и женскиње га је миловало и мазило.

— На сваки начин ја их нисам требао. Но мени се допало тамо. Сваког дана помоћници су говорили: поздравила те та и та, а та опет молила те да одеш.

То се допало дерану, и он је извлачио из касе, да би могао ићи тамо.

— Музику, траже и жене, — то ја веома волим! — с осмехом вели Полуљахов.

Тако је то трајало пет година. Да би стао на пут крађи момака, ујак узме касирку. Полуљахов заведе ту младу девојку, и она отпочне ради њега да краде.

— Ја јој се умиљавам: „узми, узми из касе“. А кад она то учини ради мене, а ја одмах к својима, и закачим се.

Због те касирке, Полуљахов је и почео презирати жене.

— За њихову слабост. Просто гадно. Све што хоћеш, учиниће, — само пољубац. Праве животиње.

Жене су убрзо досађивале Полуљахову.

Допадне ти се, — умиљаваш се. И од један пут постане немила човеку. Такво ништавило као и све друге: право штене, изби па помилуј, она опет пузи. Ја их чак не сматрам ни за људска бића.

И судећи по спољашности Полуљахова, може се веровати у његов велики и брз успех код жена.

И одвратне су ми, и осећам да без њих не могу живети.

Полуљахов је уживао да тиранише и мучи, да причинява бол женскињу које га воли.

Када му је било око осамнаест година ујак открије крађу, отпусти касирку и отера Полуљахова од себе.

Полуљахов се да на крађе, но „невешт био“, брзо га укебали и стрпали у затвор. То је било за Полуљахова „нека врста универзитета“.

— Ту сам ја видео таквих људи, каквих пре нисам држао да има на свету. Шта сам ја пре, када ме ујак отерао, крао! Тек колико за хлеб и за квас! А ту се, може се рећи, цео свет преда мном отворио. Красти и живети. И цео живот само весеље!

Из затвора је Полуљахов изашао са масом познанстава, са знањем доповског посла, и од тада је његов живот пошао већ одређеним редом: после сретне крађе, он је ишао у проститутске радње, тамо је банчио, у њега се заљубљивала каква тамошња цура, и он је постајао њен подводник. Њему је она давала сваку копјејку, за њега је она искала, крала новце. Када му је постала досадна, он је понова ишао на какву „богату крађу“, спљискавао је упљачкано у другој радњи, и стицао нову девојку.

При томе, вредно је запазити, да Полуљахов ништа не није:

— Тако се мени тај живот допало. Наоколо све игра, весели се, а сам ни о чем не мислиш. Чисто као да си од њиховога пића ти пијан.

Такав се живот прекидао само од времена на време, лежањем у затвору „због подозрења за крађу“.

— А убијати, раније није ти се дешавало?

— Једаред, случајно. Поћу, једном у крађи опазили су ме. Дали се у потеру за мном. Сви засташе, сем једног вратара. Ја преко рова, он преко рова, ја преко плота, он преко плота. „Лажеш, — дере се — нећеш умаћи!“ Побеснео сам. Такав гад! Јер није украдено. — шта хоће још? Не, на сваки начин видим да га мора човек упљејати. Припустим га ја поближе, — а револвер је био код мене — јер ја без њега не идем нигде, обрнем се и опалим. Он рукама замлатара и стремкну... После читам у новинама, да је убијен непознатим зликовцем вратар тај и тај. Тако сам дознао за његово име. Нити је он мене знао нити ја њега. Он мене на робљу хтео да пошље, а ја њему живот одузео. А бар да смо из неког рачуна објацица то радили. Већ тако! Чудан је овај свет! Ни због чега један другог гони, ни због чега, један другог убија! Ко бесни вуци!

— Тај „курјачији живот“ досадио је Полуљахову.

— Набавити 25 хиљада и живети као човек. Отворити трговину.

— Та молим те Полуљахове, ухватили би.

— Зашто ухватили? С туђим пасошем, у туђем граду, на најлепши начин може човек да проживи. Зар мало таквог света живи у Русији? Нама у казаматима то је најбоље познато.

— А зашто баш двадесет хиљада?

— Тако сам већ решио, двадесет пет хиљада.

Ти по пореклу, „прави“ преступници — необично су лаки да сами себи што сугеришу. Њима дође некако у главу једна фантастичка цифра, на пример 25 хиљада, и они живе нахипнотисани том цифром. Падне им сума мања:

— Не, мени је потребно да би се поправио 25 хиљада.

Они живе и раде под утицајем једино те буновне идеје. Ради ње, неће се зауставити ни пред чим.

— Јели ти се дешавало, Полуљахове, „узимати велике суме“?

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ЖЕНИЈАЛНИ ПОЛИЦАЈАЦ

Louis Jacolhot

12

II. Судија и полицајац.

Ислеђивало се у сали суднице у Пасију и већ бесмо одлучни да пустимо кривца у слободу, кад нам један лекар, кога смо звали ради лекарскога мишљења, рече: да је зубни лекар, мора бити, обљубио жалитељку за време сомнабулистичког сна којим је он успавао... И заиста је тај човек био знан у томе кварту као човек, који се је бавио изучавањем магнетизма... Али, то тек беше једна гола хипотеза, коју је требало и доказати. Исти нам лекар тада рече, да позовемо Првосвештеника Отаца Светога Духа, који је напредан магнетизер и који ће нам се радо ставити на услугу. Манастир беше на два корака

одатле, и Пречасни од Хелиполиса, да га титулирамо, позван, дође одмах и стави нам се на расположење.

Он прво хипнотиса младу жену, која у том стању ванредном окретношћу изведе све оне пригоде срамне радње у којој је она несвесно играла улогу жртве...

Наше убеђење беше потпуно, али ми још не имасмо директних доказа противу оптуженога, док се ја не сетих да пред њим поновимо те призове, чији је он био творац и једини сведок. Дејство је било одлично: он признаде све и би осуђен...

Одвођење госпођица од Дамарта подсетило ме је на овај догађај и, слушајући из свију уста име Епископа од Хелиполиса, као каквог блиског рођака породице, посумњах, да не буде он употребио ту своју моћ да натера младе девојке у клопку и обљуби их.

Та ми мисао сину чим сам чуо прве речи војводине о догађају у полициској управи, и ја усредсредих све своје батерије на ту тачку: пролазећи кроз Пасију ја наместим четири човека око манастирских зидова, да пазе на оне што долазе и одлазе и да ми све сумњиво доставе. Казаћу вам, мало после, какав је ненадан резултат донела та предостројност.

Министров разговор, у присуству приватног тужиоца и шефа паркета, са Преосвећеним од Хелиполиса још је више учврстило то моје мишљење.

Преосвећени, објашњавајући овој господи различите околности, под којима се је могао десити овај нестанак кћери грофице од Дамар-Конти, говорио је на такав начин, да је старом мајстору, као што сам, лако било увидети да он игра неку улогу, тим пре, што његов друг, отац Ангеран, који га је пратио, беше изгубио потпуно своју присебност: час је гледао свога старешину погледом пуних невољнога страха, час скуп тако утучена изгледа да је из тога провиривао скорашњи грех, тежи за овога него ли за његова Преосвећенога. Одмах сам разумео да Епископ Хелиполиски игра на све ретком дрскошћу и да, под видом претпоставке, ствара истиниту историју отмице, за коју су он и друг му криви, надајући се зар да ће преварити власт, гурајући је на лажан траг и то са тако неусиљеном пристојношћу, као да се осећао потпуно обезбеђен од сваке опасности.

— Дакле, ви мислите да вам је он чисто и просто испричао баш оно шта је он радио и како...

— У то сам поуздан! Преосвећенство се спрдало и с Министром, с Вама, с мном, врло задовољно, и морао се је у себи слатко насмејати кад је чуо његову Екселенцију како победоносно узвикује:

— Да, треба нарочиту пажњу обратити на богате мангупе страних колонија!

— Од куд то може бити, да у садање време неко одведе на силу три женске из једне велике радње или са улице? Зар не видите, да тај баш тај једини доказ, што тај нестанак није оставио никаква трага, никаква шума, наводи на закључак: да су и девојке и учитељица Енглескиња отишле својевољно на место, одакле нису више изашле; *volens unt nolens*, како се вели у

суду, што ће рећи: или с пристанком, или без — у манастир Св. Духа.

Врло је лако човека увући у клопку: лепа жена и састанак — ствар је свршена; он у њу улеће и несумњајући. Али на који ће начин непознати моћи да одведе младе девојке из најбоље куће, које више нису у добу да се дају варати и играчкама и бонбонама, у место које оне потпуно не познају?!

И кад боље размислите, господине судија, све ћете више бити убеђенији, да то није могао учинити нико други, него неко од кућних пријатеља... нарочито још таког пријатеља коме се одавала особита пошта и важност. И у тој кући, где му се искрено верује један поп може да удеси да превари племените и невине девојке, које се другом не би повериле, док то не би прво својој мајци казале.

А, ево, шта ме је навело да све ово испричано закључим.

По причању саме госпође од Дамарта, девојке су за своје прво причешће биле поверене епископу хелиполиском и оцу Ангеранду, чије је световно име Арманд Поески од Сент-Андреја — да их они за то спреме. Сваког су дана, изузев недеље, Клотилда и Жакелина у колима ишле у манастир отаца Светога Духа, где су остајале од два до пет сата учећи свој катихизис и вежбајући се у побожности под управом оба фратора, који, да би дали разлога њихном другом задржавању у манастиру, обучаваху их у верским наукама, историји цркве и светаца и теологији.

По наређењу г-ђе од Дамарта, оне су прошле године прекинуле обичне лекције, да би се што дубље посветиле изучавању вере. Непромишљена мати: лако је погодити, шта се после десило!...

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Г. г. писари општине креничке питају:

1. «Према члану 51. закона о општинама, пуноважно је решење збора онда, ако је на њему учествовало најмање једна половина гласача уписаних у азбучноме списку, а одлука је збора оно, зашто је гласало преко половину гласача на збору. А ако на збор не дође половина гласача из азбучнога списка, или дође али би гласови били подједнако подељени, онда се сматра, да ствар није решена и сазива се други збор у року од 5—10 дана. На овом другом збору ствар се решава са оним бројем гласова, који дође. Ако ли би и на овом збору гласови били подједнако подељени, сматра се да је ствар одбачена.

У члану, пак, 52. ставу првом, понавља се оно наређење из чл. 51. да ће се на другом збору избор свршити са оним бројем гласача, који на други збор дођу, и тако ова два члана доводе јасно одређују начин бирања општинских часника.

Али сад долази други став чл. 52, у коме се вели: «ако на збору за избор часника ни

један од бираних не добије већину потребну по чл. 51, гласачки ће одбор решити, да се држи збор за ужи избор и т. д.

Овај други став прави забуну и за нас је нејасно, која је то већина из чл. 51, коју овај други став тражи, т. ј. да ли половина и један више од целокупног броја гласача по азбучном списку, или половина од оних гласача, који су на други збор дошли.

Молимо уредништво за обавештење; и

2. Имају ли кметови право на какву дилјурну, кад излазе у атар селски ради убавити-навања, пописа имања, разних извиђаја и томе сл. и ако имају по коме закону, и колико?

— На ова питања одговарамо:

1. Чланови 51. и 52. не стоје ни у каквој противности, него се лепо допуњују и јасно одређују поступање при избору општинских часника.

По њима, ако на први збор за избор часника не дође половина и један више од укупног броја правних гласача, уписаних по азбучноме списку, онда се мора одредити други збор.

На томе другом збору, избор се свршава са оним бројем, који дође.

На случај, да на томе другом збору буду гласови подједнако подељени, дакле ни један од кандидата није добио од дошавших гласача половину и један више, онда се одређује ужи избор.

Сва је разлика, дакле, између чл. 51 и 52 у томе, што се у случајевима чл. 51, кад су гласови на другом збору подједнако подељени, питање сматра за одбачено, а код чл. 52 наређује ужи избор, јер се без општинских часника не може; и

2. Општински часници имају своју сталну плату за све послове, које раде у границама својих дужности, било у самој судници или и ван ове, и по томе не припада им никаква дилјурна за послове, који су у предњем питању побројани.

О томе постоји и распис г. Министра унутрашњих дела од 20. априла 1889 г. ПМ 5127.

II.

Суд општине слатинске, актом својим од 11. јула ове год. службено, пита:

1. Тачком 11 под а. § 471 грађ. судског пост. јасно је предвиђено, да уверење о остатку земље по закону, кад ко продаје своје имање а земљоделац је, издаје месни кмет са три одборника истога села, па опет неки срески начелници не примају оваква уверења, него их враћају и траже да их потпишу председник, два члана и три одборника.

Моли се уредништво за обавештење, да ли је овакав поступак среских начелника правилан, нарочито кад се зна, да су раније издавана оваква уверења, и судови их признавали и потврђивали тапије; и

2. Наплаћује ли се каква такса за осуде, које изричу кметови по чл. 110 и председник по чл. 109 зак. о општинама, и да ли они о томе доводе писмене пресуде и саслушавају окривљена лица?»

— На ова питања одговарамо:

1. По т. 11. правила Мин. правде од 4. фебруара 1874 г. Бр. 354 (а не § 471 као што у питању стоји) која су штампана код т. 4 а § 471 гр. с, поступка, уверење о остатку земље мора да потпише председник са члановима и

три одборника, јер по чл. 97 садашњег закона о општинама, другачије уверење не би имало вредности.

Тако мора, у осталом, бити и по самим поменутих правилима, јер и тамо поменута реч **кмет**, значи председник, пошто су се, по закону општинском, који је важио кад су ова правила писана, и председници звали кметовима — главни кмет, а кметови члановима.

Међутим, ни садашњи закон не брани, да таква уверења потпише и онај кмет, који у дужности заступа председника; и

2. На питање о осудама, које изричу председници и кметови, ми смо дали обавештење у бр. I нашега листа, и упућујемо суд, да тамо нађе тражени одговор.

III.

Суд општине доњо-звничке, актом својим од 12. јула ове године Бр. 1383, пита:

»По тачци 9. § 52 грађ. судског поступка изузећу против судија има места: «ако је судија коме парничару крштени кум, или ако је од кога парничара крштен, или ако судија коме парничару, или који парничар судији децу крсти».

Овако ово законско наређење вели, свакако претпостављајући, да је ово кумство велико и непроменљиво.

Али како има случајева: да неко напусти првога кума и узме другог, или неки кум одрекне даље кумство, па се зато узме други, то настаје питање: да ли је тиме престало и кумство, а по томе отпаи узроци изузећу».

— Моли се уредништво за обавештење.

— На ово питање одговарамо:

Крштено кумство не може се раскинути добром вољом дотичних странака.

Духовно сродство, засновано светом тајном крштења, остаје за сва времена, без обзира на личне одношаје, који доцније наступају између дотичних странака.

Према томе, изузећу увек има места, кад стоји случај крштенога кумства.

IV

Суд општине јаловик-изворске, актом својим од 17. јула ове год. Бр. 1452, учинио је ово питање:

»По тач. бр. 97 таксене тарифе закона о таксама, општински судови наплаћују таксу у корист своје касе, у готовом новцу, за издата уверења у опште, сем уверења о сиромаштву.

Оваква редакција законска нејасна је и изгледа, да општински суд, за сва друга уверења, сем уверења о сиромаштву, има права да наплати таксу за своју касу и од оних, који се по закону о таксама сматрају за сиромаше.

Моли се уредништво за потребно обавештење по овоме.

— На ово питање одговоримо:

У § 23. грађ. суд. поступка, а у тачкама а, б, в и г, које предвиђају таксу, коју општине наплаћују у готову новцу, ништа се не говори о сиромасима, и по томе би се могло рећи, да и они морају плаћати ову таксу.

Али кад се узме у обзир то, да је законодавац вршио ревизију овога §-а и тачком 97 а ставом другим зак. о таксама, утврдио и обновио право суда, да ове таксе и даље наплаћује, па том приликом и у тачци 97. и у

своме чл. 2. т. 8. поставио начело, да се сиромаси ослобођавају од плаћања таксе, онда се то односи и на таксу, коју суд наплаћује у готову новцу.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Милош Митић, бив. шегрт код Јове Гел. корпара из Смедерева, ноћу између 21. и 22. јула тек. год. украо је на опасан начин Петру Тасићу, бравару из Смедерева, 17-50 динара у новцу и своје газди Гелу једне панталоне, плаво пепељаве боје, један пар безцветаних ципела мушких, једне панталоне половне од прног штофа као и прслук и у њему 20 дин. у срп. новчаницама од по 10 дин., филибарску мушкету са футролом, два ножа и три шила за прављење корпа. Милош је родом из Липа, ср. подунавског, стар 19 год. у лицу богињав, примањаст, има мале црне очи, у цивилном попенаном одећу. Позивају се све полицијске власти, да Милоша и покрађу живо потраже и стражарно управа гр. Београда спроведу с позивом на Бр. 24987. или нач. окр. смедеревског с позивом на Бр. 9076.

Непознати допови ноћу између 26 и 27. јула тек. год. из затвореног чајира украли су Радосаву Живковићу из Вучића у срезу лепеничком једног коња и једну кобилу. Коњ је длаке отворено доратасте, стар 4 год. има на врату жиг «в», репа прикусастиг, поткован немачким ковом. Кобила је отворено доратасте длаке, стара 10 год. на врату има жиг «в», на челу мало цветастиг, у једну предњу ногу боса.

Позивају се све полиц. власти да допове и покрађу живо потраже и у случају проналаска спроведу их нач. ср. лепеничког с позивом на Бр. 14015 или Управи гр. Београда с позивом на Бр. 25.429.

Драгутин Костић, шегрт асуриски код Петра Грујића, асуриске олд. 1. јула ове год. украо је своје газди на опасан начин 25 ком. разних асура у вредности 78 дин. па је по том побеглао. Драгутин је стар 16—18 год., родом је из Крушевца, средњег је раста, примањаст. Позивају се све полицијске власти да Драгутина са покрађом потраже и у случају проналаска спроведу Управи гр. Београда с позивом на Бр. 23888.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Светислав Недељковић, зове се лице, чију слику овде износимо. Светислав је до сада небројено пута истинито кажњаван, а два пута је бежао са рада. Ономад га је квартал Врачарски казнио због беспослицења, али је он и овога пута улучио прилику и побеглао, па је исте ноћи нашао се са Миланом Јовановићем, званом «Чембиром» Циганином и коцкарком и у друштву с њим извршио опасну крађу новца и ствари Михаилу Миловановићу, надничару, са становом у двористи «Весели Двори.» Светислав је одмах сутра дан ухваћен и стављен за ово дело под крив. истрагу и у притвор, а «Чембир» је се негде прикрио и до сада није још ухваћен.

Светислав је се у последње време сасвим одао хрђавом животу, често мења имена и место рођења; час каже да се презива Милошевић и да је родом из Пирота, а час Недељ-

ковић и да је родом из Нове Пазове у Аустрији. По занимању је раније био обућарски радник, стар је 15 год. средњег раста, висок 164½ см. сувоњав, плав.

Изнесећи његову слику молимо све полиц. и друге власти, да доставе Управи града Београда шта знаду о њему, а тако исто да се

најживље потражи побегли Милан Јовановић, који је такође препредеи коцкар и опасан лопов, па у случају проналаска стражарно спроведе Управи гр. Београда.

ИСПРАВКА

И у прошлом броју учињена је погрешка у потерници побеглих хајдука, тиме, што су слике испретурале. Слика под којом стоји «Стевановић», треба да стоји Крунић а она под којом је: «Крунић» треба да је Стевановић. Молимо да ово претплатници сами исправе.